

med njima je blizu tako, kakor je med Petrarko in Prešernom. Vendar je večina Lermontovih pesmij toliko samostojna, toliko ruska, da se na njih prav nič ne opaža vpliv Byronov. Rodile so se v ruskem društvu in razvile iz ruskega življenja. Glavni značaj Lermontovih pesmij je nekaka mračnost, rekli bi, neki pesimizem, v katerem obsoja z bistrim umom razne napake človeške družbe. Ni bil pa slep za prednosti in vrline človeške.

Pesnik je dobro čutil, da niti ljubezen, niti prijateljstvo ne more osrečiti človeka, da je pa iskati prave sreče drugod. Žal, da je baš v tem vprašanju malo nejasen. Gotovo bi bil svoje misli razvil jasneje, da so mu bili dani daljši

dnevi. Vsi njegovi junaki hrepené po resnici.

V svojih pesmih se peča najbolj z višjimi stanovi; škoda, da ni bolj spoznal vrline ruskega preprostega naroda, v katerem je še zdravo jedro. Kajpada ruska aristokracija mu ni mogla biti za vzor, v tolažbo. Žal, da tudi on sam ni mogel, ali ni hotel zapustiti spomina na-se — kot na istinitega junaka.

Najboljše so Lermontove lirične pesmi. V epiki se ne kaže še tolik razvoj pesnikov. Skoro vsak pesnik se najprej peča z liriko in še-le pozneje se začne baviti z epiko. To je tudi pri Lermontovu.

Kot velik pesnik slovanskega naroda zanima Lermontov tudi nas. Temu zanimanju naj ustrezajo naše kratke črtice.

Usoda Japoda.

Avgust pozove vojske svoje;
Krepkó med vrste rog zapoje:
»Časté že Jova vsi narodje,
Edino v Istriji Japodje
Casté še lastnega Bogá.
Junaki vrli, kaj velja?
Če vse božanstva naša moli,
Naj li Japod sam lastna voli?«

Prestopi glas japodske meje,
Da kruti Rimec nadnje speje;
In urno se zberó možaki,
Oborožijo se junaki,
In v Métule, v trdnjavo vró,
V obzidje trdno se zapró.
Sovraga čaka četa mala
In brusi meče in bodala.

Pa pride Rimec krvoločni,
Vihtilec meča, strelec ročni.
In brž obkolijo zidovje
Jekleni Martovi sinovje.

Oblake trga bojni klic,
Frči kamenje, roj puščic —.
Za možem mož se Rimcem grudi,
Za možem mož Japodom tudi.

Na noč potihne bojevanje,
Pa zjutraj spet začne se klanje:
Vojakov rimskih goste tolpe
Pripravljajo metala, stolpe.
Razsaja zopet boj strašan,
Besni cel teden, slednji dan;
Rimljan napada hrabro mesto,
Ki je bogovom svojim zvesto.

Na zidu sprožijo se loki,
Avgusta rani strel na roki.
Avgust preti z rokó krvavo:
»Za rano to ti vzamem slavo!
Potarem, Métule te v prah,
Da te pokrili bo zelen mah,
In groblje bodo grob prostorni,
Kjer bo trohnel Japod uporni.«

Zapoje rog, in kakor strela
Naskoči mesto vojska cela:
In proži kopje, buta, kruši,
Kriči, besni, zidovje ruši;
Z zidú, pod zidom teče kri
In vođo v jarku rdeči.
Divjajo, škrtajo Rimljani,
Obupno se Japod jim brani.

Pa Mars besni, Japod že vidi
Vrzeli, špranje v mestnem zidi —
Pospravijo žené, otroke
V prostorne hrame in visoke:
»Ne bo ti suženj, Rim, Japod,
Ne boš krivičen mu gospod!«
Plameni švignejo visoki,
Upepelé žené z otroki. — —

Sovrag si v mesto vhod odpira,
Pritiska noter in prodira;
Do zadnjega se moštvo brani,
A zmagovalci so Rimljani. — —
Junake strl si, kruti Rim,
Končal žene in deco jim,
Uničil rod in strl mu prava —
A strta ni Japodov slava!

A. H.

Zlato srcé.

(Spisal A. S.)

Tiho in skrivnostno lega somrak
Žena ljubko gorsko vasico, katera
se po trudapolnem dnevnem delu
pripravlja k nočnemu počitku; tiho in
dražestno že plava blede mesec preko
gorjanskih hribov ter razliva srebrne
žarke svoje po tihi dolinici. Nekaj teh
srebrnih žarkov šine k nizki hišici in
posveti skozi malo okence v izbo.

Tam v kotu leži na otepu slame mlada,
bolna žena, poleg nje troje otročičev.
Tik okna pa sedi otožno mož pri mizi,
opirajoč svojo skrbi polno glavo v dlan.
Mesečni svit obseva glavo sedečega
moža.

»Oče!«, oglasi se v kotu dete, »oče,
za Boga vas prosim, dajte mi košček
kruha, jako sem lačen.«

»Meni, meni — tudi, lačen sem tudi
jaz in mala Metka«, in šestero suhih
otroških ročic se stega preseče k očetu
pri mizi.

»Moj Bog!« vzdihne bolna žena.

Zbolela je reva s tremi otroki zaradi
pomanjkanja — glada.

»Jezus, Marija! še ob pamet bodem«,
vsklikne njen mož. Delal je z ženo noč
in dan, živel je, ker ni imel imovine,
kakor se pravi, »iz roke v usta«; živil
je sebe in družino vselej pošteno, in
vendar se ni mogel ubraniti neizprosne
nega gosta — hude stiske.

Mož je bil krojač, in ker ni imel dosti
dela od svojih sosedov, delal in šivaril
je za prodajalca narejene obleke v bliž-
njem mestu. Ta prodajalec ali preku-
povalec je imel več takih delavcev, ka-
terim je dajal delo, kakor in kadar se
mu je zljubilo. Bili so vsi ubogi tlačani.

Tak ubog tlačan je bil tudi naš moj-
ster. Iskal in prosil je dela povsodi,
toda ni ga dobil nikjer. Oni prodajalec
ga sedaj ni potreboval. Tako sedi tu pri
mizi in globoko vzdihuje; težke misli,